



Univerzita Komenského v Bratislave

Fakulta managementu

Ulica Odbojárov č. 10, 820 05 Bratislava

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Habilitant:	PhDr. Ing. Ladislav Mura, PhD., univ. doc.
Názov práce:	Manažment rozvoja medzinárodného podnikania rodinných podnikov
Odbor:	ekonómia a manažment
Oponent:	doc. JUDr. PhDr. Tomáš Peráček, PhD., Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta managementu,

Rozhodnutím Vedeckej rady Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislava som bol poverený vypracovaním oponentského posudku na habilitačnú prácu na tému „Manažment rozvoja medzinárodného podnikania rodinných podnikov“. Ide o vedeckú monografiu v rozsahu 177 strán, ktorú vydala Univerzita Komenského v Bratislave v roku 2019 s prideleným ISBN 978-80-223-4807-2.

Príloha č. 4 k vyhláške Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 452/2012 Z. z. o centrálnom registri evidencie publikačnej činnosti a centrálnom registri evidencie umeleckej činnosti v znení neskorších predpisov osobitným spôsobom definuje monografiu. Ide o vedecké dielo spravidla jedného až troch autorov v tlačenej alebo netlačenej forme podávajúce komplexný, ucelený, vyčerpávajúci, systematický rozbor jednej témy, vedeckého problému alebo časti vedeckého odboru zahŕňajúci všetky stránky danej témy, jednotlivé časti na seba navzájom nadväzujú s hlavnou intenciou komunikovať vedecké poznatky v odborných a vedeckých kruhoch. Integruje už známe a obohacuje ich o nové pôvodné, doposiaľ nepublikované informácie obsahujúce výsledky autorovej vedeckej práce a predkladá závery. Nevyhnutnou súčasťou je precízne spracovaný vedecký aparát, ktorý zahŕňa aj bibliograficko-informačný, ilustračný, poznámkový a kritický aparát.

Predložená monografia v každom bode splňa uvedené kritéria. Svojím obsahom sa zameriava na možnosti zapojenie rodinných podnikov do medzinárodného podnikania. Na úvod je možné bezpochyby konštatovať, že téma tejto habilitačnej práce je vysoko aktuálna.

Svojím spracovaním ako aj obsahovým a formálnym charakterom ide o nadštandardne spracované dielo. Z formálneho hľadiska je spracované na veľmi dobrej úrovni s nepatrnými nedostatkami, ktoré však neznižujú vedeckú hodnotu tohto diela. Práca je okrem úvodu a záveru vhodne rozčlenená na štyri logicky na seba nadväzujúce kapitoly.

V prvej kapitole autor v teoretickej rovine skúma jednotlivé oblasti malého a stredného podnikania. Druhá kapitola je zameraná na podnikateľskú činnosť rodinných podnikov. Dôkladná analýza cieľa práce, použitého materiálu ako aj metodiky výskumu je obsiahnutá v tretej kapitole.

Z hľadiska obsahového spracovania autor jednoznačne formuloval hlavný cieľ práce - *vymedziť faktory determinujúce rozvoj medzinárodného podnikania rodinných podnikov a odkryť jeho aktuálne trendy*. Pre jeho naplnenie sformuloval aj päť čiastkových cieľov a to:

1. preskúmať aktuálny stav v oblasti teoretického rozpracovania problematiky podnikania malých a stredných podnikov, vrátane rodinných podnikov, pretože sú súčasťou sektoru malého a stredného podnikania,
2. preskúmať aktuálny stav v oblasti teoretického rozpracovania problematiky internacionalizácie a medzinárodného podnikania malých a stredných rodinných podnikov,
3. definovať taký metodologický prístup, ktorý zatiaľ v slovenských podmienkach nebol aplikovaný vo výskume podnikania rodinných podnikov s využitím štatistických metód vrátane netradičných metód viackriteriálneho rozhodovania,
4. identifikovať dôvody internacionalizácie a formy rozvoja medzinárodného podnikania na vzorke rodinných podnikov z územia Slovenskej republiky,
5. na podklade zistení z podnikateľskej praxe navrhnúť súbor odporúčaní, opatrení a námetov smerujúcich k zlepšeniu riadenia rodinných podnikov a manažmentu rozvoja ich medzinárodného podnikania.

Jednou z kľúčových častí pri spracovaní habilitačnej práce je vhodné zvolenie metodického prístupu riešenia danej problematiky. Autor použil adekvátny metodologický aparát. Jedinečnosť tejto práce je možné badať aj aplikáciou netradičnej časti metodického ukotvenia. Na konci metodologickej časti autor veľmi originálnym spôsobom prezentuje návrh na uplatnenie metódy viackriteriálneho rozhodovania s názvom „DEMATEL“ (*Decision making trial and evaluation laboratory*). Ide o vedeckú metódu skúmania, ktorá je aj v autorovom výskume na Slovensku použitá prvýkrát.

Posledná štvrtá kapitola predstavuje ťažiskovú časť monografie keďže prezentuje dosiahnuté výsledky a hodnotnú diskusiu. Od strany 123 sú na 10 stranách prezentované závery a odporúčania pre prax. Kladne hodnotím aj požitie vlastných grafov a tabuliek, ktoré zvyšujú vedeckú hodnotu až aj tak veľmi kvalitného diela.

Nadpriemerné množstvo použitej literatúry (206 zdrojov), jej rozsah a charakter plne zodpovedá štandardom pre kvalitné spracovanie habilitačnej práce. Autor preukázal dostatočnú znalosť a výbornú orientáciu v odbornej a vedeckej literatúre zo skúmanej oblasti. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v práci autor v širokom rozsahu spracoval a adekvátne v súlade s pravidlami o narábaní a citovaní využil aj aktuálne zdroje zahraničnej proveniencie zo svetových vedeckých databáz Web of Science a SCOPUS.

Tie spolu aj s domácimi zdrojmi korektne uvádza aj v Zozname použitej literatúry na stranách 144 až 160. V Zozname literatúry autor zároveň prezentuje a v samotnej práci aj využíva celú škálu zdrojov, od monografických titulov, časopiseckých diel, elektronických zdrojov, ako aj odborných materiálov rôznych organizácií a inštitúcií. Rozsah týchto zdrojov je pre tento typ práce nadmieru postačujúci.

Drobným nedostatkom je nesprávne označenie Právnych predpisov na strane 160. Autor ako neprávnik ich označil ako Právne normy, čo z pohľadu teórie práva je chyba. Tú však možno autorovi odpustiť. Na strane druhej však kladne hodnotím čerpanie potrebných právnych predpisov z web stránky www.slov-lex.sk. Ide o elektronickú verziu Zbierky zákonov Slovenskej republiky prevádzkovanú Ministerstvom spravodlivosti SR

Autor v dostatočnej miere preukázal schopnosť spracovať kvalifikačnú prácu na veľmi vysokej úrovni. Vo svojej práci sa venuje aktuálnym témam, ktoré v slovenskom akademickom a odbornom prostredí neboli ešte doposiaľ komplexnejšie spracované, čo považujem za zásadný prínos predloženej práce.

Otázka oponenta:

1. Aké najpálčivejšie problémy v rodinnom podnikaní vyplývajú z rozhovorov s expertmi a z obsahu dotazníkov a ktorý z nich považujete za kľúčový?

Celkové hodnotenie práce

Autor svojím prístupom a spracovaním preukázal adekvátne schopnosti spracovať habilitačnú prácu na požadovanej odbornej úrovni. Predložená habilitačná práca nielen spĺňa všetky požiadavky kladené na tento typ kvalifikačnej práce ale ich aj v značnej miere prekračuje.

Habilitačnú prácu jednoznačne odporúčam k obhajobe. Po jej úspešnej obhajobe navrhujem, aby Vedecká rada Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave udelila PhDr. Ing. Ladislavovi Murovi, PhD., univ. doc. vedecko –pedagogický titul „docent“ v odbore „ekonómia a manažment“.

V Bratislave, dňa 6. októbra 2019

doc. JUDr. PhDr. Tomáš Peráček, PhD.